

ارائه‌ی الگوی هوش موفق بر پایه‌ی هوش معنوی با نقش میانجی نظم جویی

شناختی هیجان

صادق اردوینی^۱، قاسم آبی^{۱*}، فاطمه شهبانی زاده^۲، مکتوم سادات جعفر طباطبایی^۳

اطلاعات مقاله	چکیده
تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۷/۱۱	این پژوهش با هدف بررسی نقش واسطه‌ای نظم جویی شناختی هیجان در رابطه بین هوش معنوی با هوش موفق و ارائه الگوی مناسب انجام شد. این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش را دانش‌آموزان پسر پایه نهم متوسطه شهر بیرجند در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بود. حجم نمونه ۳۱۰ نفر بوده که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. به منظور گردآوری اطلاعات از پرسشنامه‌های هوش معنوی، نظم جویی شناختی هیجان و هوش موفق استفاده شد. داده‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS-23 و LISREL8.8 به روش تحلیل مسیر بررسی شد. نتایج نشان داد هوش معنوی بر راهبردهای سازش‌یافته نظم جویی شناختی هیجان و هوش موفق اثر مثبت و معنادار و بر راهبردهای سازش-نیافته نظم جویی شناختی هیجان منفی و معنادار است. همچنین راهبردهای سازش‌یافته نظم جویی شناختی هیجان به‌طور مثبت و معنادار و راهبردهای سازش‌یافته نظم جویی شناختی هیجان به‌طور منفی و معنادار بر هوش موفق تأثیر دارد. همچنین نتایج بیانگر آن بود که نظم جویی شناختی هیجان واسطه رابطه بین هوش معنوی و هوش موفق دانش‌آموزان است. یافته‌های این پژوهش از نقش میانجی نظم جویی شناختی هیجان در رابطه بین هوش معنوی و هوش موفق حمایت کرد. با توجه به نتایج پیشنهاد می‌شود زمینه اجرای آموزش‌های مبتنی بر نظریه اهداف پیشرفت، نظم جویی شناختی هیجان و هوش موفق و آشنایی دبیران با آنها فراهم‌شده و دوره‌های آموزشی پیش‌بینی گردد.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۵/۱۱	
نوع مقاله: پژوهشی	
واژگان کلیدی	
نظم جویی شناختی هیجان، هوش معنوی، هوش موفق	

۱. دانشجوی دکترای روانشناسی تربیتی، گروه روان‌شناسی، واحد بیرجند، دانشگاه آزاد اسلامی، بیرجند، ایران.

۲. نویسنده مسئول: استادیار گروه روان‌شناسی، واحد بیرجند، دانشگاه آزاد اسلامی، بیرجند، ایران. ✉

۳. دانشیار گروه روان‌شناسی، واحد بیرجند، دانشگاه آزاد اسلامی، بیرجند، ایران.

۴. استادیار، گروه روان‌شناسی، واحد بیرجند، دانشگاه آزاد اسلامی، بیرجند، ایران.

مقدمه

بیشتر متخصصان علوم تربیتی و روان‌شناسی بر این باورند که دوره نوجوانی، حساس‌ترین و مهم‌ترین دوره رشد انسان است (کندی، روکیونگ، والدیمارسدوتیر، مونته‌جومری، فنگ و فال، ۲۰۱۸). بسیاری از این تغییرات شامل رفتارهای جنسی، ادامه بلوغ و تغییرات وسیع اجتماعی از جمله صرف زمان بیشتر با همسالان و صرف زمان کمتر با والدین، فرآیند کسب هویت است (مک کورمیک و شرر، ۲۰۱۸). اگرچه در این زمینه تفاوت‌های فردی وجود دارد، اما چنین تغییراتی نوجوان را نسبت به مشکلات رفتاری و عاطفی آسیب‌پذیر می‌کند (بری، مک دوگال، آندرسون و بیدون، ۲۰۱۸). خودابرازگری، کسب هویت، خودانضباطی و استقلال‌طلبی از نیازهای اساسی در دوره نوجوانی است که باعث ایجاد تغییرات عمده‌ای در ارتباطات نوجوان و زمینه‌ساز بروز تعارض در ارتباطات بین نوجوان و والدین می‌شود (هاریس و همکاران، ۲۰۱۸). بروز این‌گونه تعارضات معمولاً می‌تواند برکنش‌های عاطفی و اخلاقی افراد در خانواده و جامعه تأثیر بگذارد و عملکرد آنها را در حیطه‌های مختلف زندگی دچار اختلال کند. بر این اساس شناسایی پیش‌آیندهای تأثیرگذار یا انجام مداخلات آموزشی به‌منظور تسهیل روند تغییرات دوره نوجوانی و کاهش آثار مخرب به‌منظور تطابق با تغییرات و به‌فعلیت رسیدن استعدادهای بالقوه نوجوانان و افزایش هوش و خلاقیت در آنان، ضروری به‌نظر می‌رسد. چنانچه آموزش و پرورش از نظر اهداف و ساختار و منابع، درست طراحی شود در درازمدت توسعه جامعه را تضمین خواهد کرد و به اثربخشی نزدیک می‌شود (صالحی، حسینی درونکلایی و نازک تبار، ۱۳۹۸). بنابراین، آموزش و پرورش باید تلاش کند تا موفقیت هر دانش‌آموز در مدرسه را به حداکثر برساند و بهترین روش برای رسیدن به این هدف، ایجاد دامنه وسیعی از مهارت‌هاست. در واقع این امکان را می‌توان از طریق آموزش هوش شخصی^۱ و هوش موفق^۲ در دانش‌آموزان ایجاد کرد (استرنبرگ، جاروین و گریگورنکو، ۲۰۰۹).

نظریه هوش موفق از نظریه‌های کارآمد در حوزه هوش انسان است که بر اساس محیطی تعریف می‌شود که فرد در آن قرار دارد. هوش موفق ترکیبی از توانایی‌های تحلیلی^۳، خلاق^۴ و عملی^۵ است. استرنبرگ توانایی‌های تفکر تحلیلی، خلاق و عملی را به‌عنوان اجزای «هوش موفق» مشخص کرده و این سه قسمت در تئوری او نقش مهمی دارد (اعراب شیبانی و آخوندی، ۱۳۹۵). به‌نظر می‌رسد مدارس و دانشگاه‌ها، توانایی‌های عملی و خلاقانه فراگیران را رشد نمی‌دهد و حتی در زمینه توانایی‌های تحلیلی نیز به سطوح بالای شناختی توجه چندانی نمی‌کند. آموزش هوش موفق باعث

-
1. personal intelligence
 2. succesful intelligence
 3. Analytical
 4. Creativ
 5. Practical

انگیزه پیشرفت تحصیلی، خودکارآمدی بیشتر و افزایش تفکر انتقادی می‌شود (دولتی، نریمانی، صبحی قراملکی و صادقی هسجین، ۱۳۹۸). نظریه‌ها و پژوهش‌های هوش نشان می‌دهد که دیدگاه‌های سنتی هوش بیشتر بر عامل کلی هوش تأکید می‌کنند، ولی در هوش موفق، توانمندی سازگاری، تغییر و انتخاب محیط برای رسیدن به هدف‌های مورد نظر فردی، در درون بافت اجتماعی و فرهنگی جامعه‌ای که فرد در آن زندگی می‌کند، انجام می‌گیرد (استرنبرگ و همکاران، ۲۰۰۹؛ نقل از بابایی، ۱۳۹۴). تقویت هوش موفق در تقویت اعتمادبه‌نفس، سازگاری و تعامل با دنیای پیرامون نتیجه‌بخش بوده است (استرنبرگ، ۲۰۱۵). افراد دارای هوش موفق می‌توانند توانایی-هایشان را تقویت و ضعف‌هایشان را ارزیابی و جبران نمایند (الجوقایمن و ایوب، ۲۰۱۲). همچنین پیشرفت تحصیلی و رشد اجتماعی دانش‌آموزان بر اساس هوش موفق بهتر قابل پیش‌بینی است (ماندلن، باربوت و گریگورنکو، ۲۰۱۵).

با توجه به اهمیت هوش موفق در زندگی فردی، تحصیلی و اجتماعی نیاز است تا پیش‌آیندهای آن شناسایی شوند. از جمله این پیش‌آیندها می‌توان به آموزش و انگیزه پیشرفت (آیجریم، آناستازیا و زوخارا، ۲۰۱۷)، باورهای هوشی (دوئک، ۲۰۱۱)، هوش هیجانی (سالورا، پابلو، آیرنه، نریا، پائولا و مرسدس، ۲۰۱۷)، اهداف پیشرفت (عاشوری، آزاد مرد، جلیل آبکنار، و معینی کیا، ۱۳۹۲) و هوش معنوی (عسگری، حمیدی زاده و عابدی، ۱۳۹۵) اشاره نمود.

افراد با هوش معنوی بالا، کمتر دستخوش اضطراب می‌شوند، بهتر خود را با محیط انطباق می‌دهند و انتظار این افراد از آینده امیدوارانه‌تر و خوش‌بینانه‌تر است، زیرا هوش معنوی پایگاه محکمی برای انسان در برابر مشکلات و محرومیت‌های زندگی ایجاد می‌کند تا فرد بتواند بهتر به موفقیت در زندگی دست یابد (اسدی نوقانی و همکاران، ۱۳۸۴). پژوهش‌های زیادی رابطه بین موفقیت و معنویت را تأیید کرده‌اند. باقری، توحیدی و نمازیان (۱۳۹۷) نشان دادند که آموزش هوش معنوی در افزایش میزان گرایش به تفکر انتقادی تأثیر مثبت و معناداری دارد. عاشوری و همکاران (۱۳۹۲)، نقش واسطه‌ای راهبردهای شناختی و فراشناختی و هوش معنوی را در میان جهت‌گیری هدف‌های پیشرفت و پیشرفت تحصیلی تأیید کردند. در مطالعه تمنایی فر (۲۰۱۹) نشان داده شد که بین هوش معنوی و خلاقیت ارتباط وجود دارد. ریتا؛ سیتی و دی دی (۲۰۱۹) نشان دادند، بین هوش معنوی و تفکر انتقادی و تفکر خلاق رابطه معناداری وجود دارد. پژوهش ملامحمدی و اعتماد اهاری (۲۰۱۶) نیز نشان داد که بین خلاقیت و هوش معنوی رابطه وجود دارد. علیرغم این مطالعات، در پژوهش‌های دیگر این ارتباط تأیید نشده است؛ برای نمونه، مولازاده و همکاران (۱۳۹۳) نشان دادند که انگیزه پیشرفت و موفقیت با هوش معنوی مرتبط نبوده است.

هوش موفق مفهوم وسیعی است که ترکیبی از توانایی‌های تحلیلی، خلاق و عملی را دربرمی‌گیرد و از نظر اغلب دانشمندان ارتقای این ابعاد موجب موفقیت تحصیلی می‌شود (اعراب شیبانی و

آخوندی، ۱۳۹۵). با توجه به پژوهش‌های پیشین که تأثیر متغیرهای زیادی را بر هوش موفق و ابعاد آن تأیید می‌کنند و همچنین ناکافی و مبهم و گاهی متناقض بودن برخی از بررسی‌های انجام‌شده در خصوص روابط بین هوش معنوی و هوش موفق، احتمالاً متغیرهایی در ارتباط بین هوش معنوی و هوش موفق قرار می‌گیرند و این ارتباط را میانجی می‌کنند. یکی از این مکانیزم‌های میانجی احتمالی تنظیم هیجان می‌باشد.

پژوهش‌ها نشان می‌دهند که آموزش تنظیم هیجان باعث عملکرد موفق در تحصیل و شغل می‌گردد (محبی و بدری، ۲۰۱۷). افراد برای تنظیم فرایندهای مختلف هیجانی خود از راهبردهای متفاوتی استفاده می‌کنند که یکی از این راهبردها، نظم‌جویی شناختی هیجان است (اشکانی و حیدری، ۲۰۱۴). منظور از نظم‌جویی شناختی هیجان نحوه پردازش شناختی فرد در هنگام مواجهه با وقایع ناگوار و تنش‌زاست (سهرابی، ۲۰۰۸). سازه نظم‌جویی شناختی هیجان مفهوم پیچیده‌ای است که طیف وسیعی از فرایندهای زیستی، اجتماعی، رفتاری و همچنین فرایندهای شناختی هشیار و ناهشیار را در برمی‌گیرد و به توانایی فهم، تعدیل و ابراز تجارب هیجانی یا کاهش، حفظ و افزایش آنها اشاره دارد و لذا عاملی تعیین‌کننده در بهزیستی روانی و کارکرد اثربخش است و شواهد بسیاری ثابت می‌کنند که افراد دارای مهارت هیجانی؛ در حوزه‌های مختلف زندگی موفق و کارآمد هستند (عیسی زادگان و همکاران، ۱۳۹۰). پژوهش اسماعیلی شاد، هاشمیان نژاد، غضبان‌زاده و حاتمی پور (۱۳۹۸) نشان داد که آموزش تنظیم هیجان باعث افزایش هوش معنوی می‌شود. تی سوان چین و همکاران (۲۰۱۲) نشان دادند، میان ابعاد هوش هیجانی و هوش معنوی با ارتقای خلاقیت و نوآوری رابطه معنادار وجود داشته است (امیری و پرتابیان، ۱۳۹۴). مقصودی؛ آجیل جی و زارعیان (۱۳۹۵) به این نتیجه رسیدند که رابطه تنظیم شناختی هیجان و سبک مقابله تکلیف‌مدار با موفقیت ورزشی معنادار و مثبت و رابطه سبک مقابله‌ای هیجان‌مدار با موفقیت ورزشی معنادار و منفی می‌باشد. خوش ضمیر و بینش (۱۳۹۴) نیز دریافتند که بین راهبردهای تنظیم شناختی هیجانی و خلاقیت هیجانی با بهداشت روانی دانشجویان رابطه مثبت معناداری وجود دارد. همچنین در حمایت از ایده نقش میانجی نظم‌جویی شناختی هیجان در ارتباط بین هوش موفق و هوش معنوی پژوهش زیمرمان^۱ نشان داد که استفاده از راهبردهای خود نظم‌جویی، موفقیت تحصیلی و خودانگیزی دانش‌آموزان را پیش‌بینی می‌کند (فرمهینی فراهانی؛ عبدالملکی و رشیدی، ۱۳۸۶). پژوهش احمد، واندر ورف، کوپر و مینرت (۲۰۱۳) به این نکته اشاره می‌کند که تغییرات در راهبردهای خودنظم‌جویی، باعث تأثیر در پیشرفت تحصیلی ریاضی می‌شود (شیوندی چلیچه؛ درتاج، فرخی و ابراهیمی قوام، ۱۳۹۶). بر اساس پژوهش برغندان و خلعتبری (۱۳۹۵)، بین راهبرد تنظیم شناختی هیجان سازگار و مؤلفه‌های هوش معنوی با کیفیت

زندگی پرستاران همبستگی وجود دارد. پژوهش عسگری و همکاران (۱۳۹۴) نشان داد که بین هوش معنوی، نظم‌جویی شناختی هیجان و جرئت‌ورزی با رضایت از زندگی دانشجویان دختر رابطه مثبت معناداری وجود دارد. همچنین نتایج پژوهش محمودی و همکاران (۱۳۹۶) نشان داد، بین ابعاد نگرش معنوی و توانایی معنوی با تنظیم شناختی هیجانی، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. برزه‌گری، خالقی‌پور و وهابی همابادی (۱۳۹۷) نشان دادند، گرایش معنوی با راهبردهای تنظیم هیجان سازگارانه و ناسازگارانه رابطه مستقیم دارد. بررسی تنظیم هیجان می‌تواند توانایی به‌کارگیری منابع معنوی برای حل مسائل را افزایش دهد و به خودتنظیمی اخلاق‌مدارانه کمک کند (شک و ژو، ۲۰۱۸). افرادی که از هوش معنوی بالاتری برخوردارند، چون از نفس خود بیشتر مراقبت می‌کنند و می‌کوشند هیجان مثبت و تعالی‌یافتگی را در خود تقویت کنند، آمادگی بیشتری برای نظم‌دهی شناختی هیجان پیدا کرده و کمتر برای استفاده از راهبردهای تنظیم شناختی هیجان منفی علاقه نشان می‌دهند (برزه‌گری، خالقی‌پور و وهابی همابادی، ۱۳۹۷). در مجموع، نظریه‌های زیربنای هیجان‌ها از قبیل نظریه زیستی، نظریه شناختی و نظریه دوسیستمی، تصاویر جامعی از فرایند هیجان را در اختیار ما می‌گذارند. شواهد زیادی نشان می‌دهد که تنظیم هیجانی با موفقیت یا ناکامی در حوزه‌های مختلف زندگی و تعدیل ارتباط بین دیگر متغیرهای روان‌شناختی مرتبط است (گارنفسکی و سامانی، ۲۰۱۱).

در کشور ما پژوهش در زمینه هوش موفق و عوامل مؤثر بر آن از قبیل هوش معنوی و نظم‌جویی شناختی هیجان در ابتدای راه قرار دارد. با توجه به اهمیت هوش معنوی در عرصه‌های مختلف زندگی و نیز پژوهش‌های اندک در کشور ما در مورد روابط بین نظم‌جویی شناختی هیجان با افزایش هوش موفق، مطالعه حاضر باهدف پیش‌بینی احتمال وجود رابطه بین متغیرهای یادشده، به بررسی نقش هوش معنوی بر شکل‌گیری هوش موفق با توجه به نقش میانجی‌گری نظم‌جویی شناختی هیجان به‌منظور ارائه الگوی مناسب در دانش‌آموزان انجام می‌شود. بر این اساس، پژوهش حاضر در راستای بررسی هوش موفق دانش‌آموزان، شناسایی پیش‌آیندها و مکانیزم‌های میانجی انجام شده است، تا در راستای طراحی مدلی مناسب در آموزش هوش موفق به دانش‌آموزان به‌کار گرفته شود. در این مدل پیشنهادی، این سؤال مطرح شده است که آیا نظم‌جویی شناختی هیجان در ارتباط بین هوش معنوی با هوش موفق نقش میانجی دارد؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف بنیادی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها، توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری، دانش‌آموزان پسر پایه نهم متوسطه در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ در شهر

بیرجند به تعداد ۳۸۳۶ نفر بود. حجم نمونه ۴۰۰ نفر در نظر گرفته شد که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی انتخاب شدند. بدین ترتیب که ابتدا شهر بیرجند به ۳ منطقه شمال، مرکز و جنوب تقسیم و فهرست مدارس پسرانه و دخترانه هر منطقه تهیه شد. سپس از هر منطقه ۶ مدرسه (۳ مدرسه دخترانه و سه مدرسه پسرانه) و در مجموع ۱۸ مدرسه انتخاب شدند. معیارهای ورود عبارت بودند از: ۱- دان آموزان در پایه نهم دوره متوسطه اول مشغول به تحصیل باشند. ۲- در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ مشغول به تحصیل باشند. داده‌های پژوهش حاضر با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS و LISREL و به روش مدلیابی معادلات ساختاری، تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی تحلیل شد. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های هوش معنوی ۲۹ سؤالی عبدالله‌زاده و دیگران (۱۳۸۷) با اعتبار ۰/۸۹، تنظیم شناختی هیجان ۲۹ سؤالی گارنفسکی، کرایچ و اسپینهون (۲۰۰۱) با دامنه اعتبار ۰/۷۱ تا ۰/۸۱ و هوش موفق ۳۶ سؤالی استرنبرگ و گریگورینکو (۲۰۰۲) با اعتبار ۰/۷۴ استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

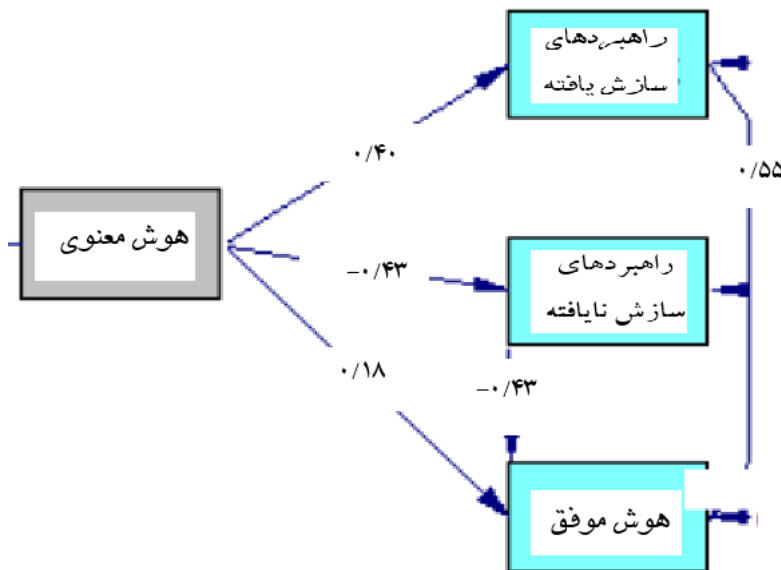
از مجموع ۴۰۰ پرسشنامه توزیع شده ۳۱۰ پرسشنامه وارد تحلیل شدند. برای بررسی مفروضه نرمال بودن داده‌ها، از آزمون کلوموگروف اسمیرنوف استفاده شد. نتایج نشان داد که هیچ‌یک از متغیرهای پژوهش از مفروضه نرمال بودن تخطی ندارند. در بررسی مفروضه‌های مدل محققان معتقدند که یکسان نبودن پراکندگی رگرسیون‌های چند متغیری مدل‌های لیزرل را ناروا نمی‌کند. همچنین همبستگی‌های کمتر از ۰/۸۰ نشان‌دهنده فقدان هم خطی بودن چندگانه است. ضرایب همبستگی جدول شماره ۱ بیان‌کننده تأیید فرضیه فقدان هم خطی بودن چندگانه است.

ردیف	۱	۲	۳	۴
هوش معنوی	۱			
راهبردهای سازش‌یافته	۰/۵۴**	۱		
راهبردهای سازش‌نیافته	-۰/۵۸**	-۰/۵۲**	۱	
هوش موفق	۰/۳۸**	۰/۴۴**	-۰/۴۱**	۱

جدول شماره ۱. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

نتایج این جدول نشان می‌دهد که بیشترین همبستگی مشاهده شده بین هوش معنوی و راهبردهای سازش‌یافته است، این همبستگی مثبت و معنادار است. همچنین کمترین همبستگی بین هوش معنوی با راهبردهای سازش‌نیافته است مشاهده شد. این همبستگی منفی و معنادار است (۰/۰۱ < p). به منظور آزمون مدل «هوش موفق از طریق هوش معنوی با نقش واسطه‌ای نظم‌جویی

شناختی هیجان» الگوی مفهومی پیشنهادشده از طریق روش مدل‌یابی معادلات ساختاری بررسی شد. ضرایب مسیر مدل فرضی در شکل شماره ۱ و ضرایب مسیر متغیرهای برون‌زا و درون‌زا در جدول شماره ۲ ارائه شده است.

Chi-square=29.44, df=1, p-value=0.000, RMSEA=0.304

شکل شماره ۱. ضرایب مسیر مدل فرضی در مدل‌یابی نقش واسطه‌ای نظم‌جویی شناختی هیجان در ارتباط بین هوش معنوی با هوش موفق

طبق داده‌های شکل شماره ۱ و جدول شماره ۲ اثر مستقیم هوش معنوی بر راهبردهای سازش‌یافته نظم‌جویی شناختی هیجان ($\beta = 0/40$) مثبت و معنادار و بر راهبردهای سازش نیافته نظم‌جویی شناختی هیجان ($\beta = -0/43$) منفی و معنادار است، اما اثر مستقیم هوش معنوی بر هوش موفق ($\beta = 0/18$) مثبت و غیر معنادار است. همچنین راهبردهای سازش‌یافته نظم‌جویی شناختی هیجان ($\beta = 0/55$) به‌طور مثبت و معنادار و راهبردهای سازش نیافته نظم‌جویی شناختی هیجان ($\beta = -0/43$) به‌طور منفی و معنادار بر هوش موفق تأثیر دارد. همچنین اثرات مستقیم و اثرات کل هوش معنوی بر هوش موفق از طریق راهبردهای سازش‌یافته و راهبردهای سازش نیافته نظم‌جویی شناختی هیجان به‌ترتیب ($\beta = 0/41$) و ($\beta = 0/59$) مثبت و معنادار است.

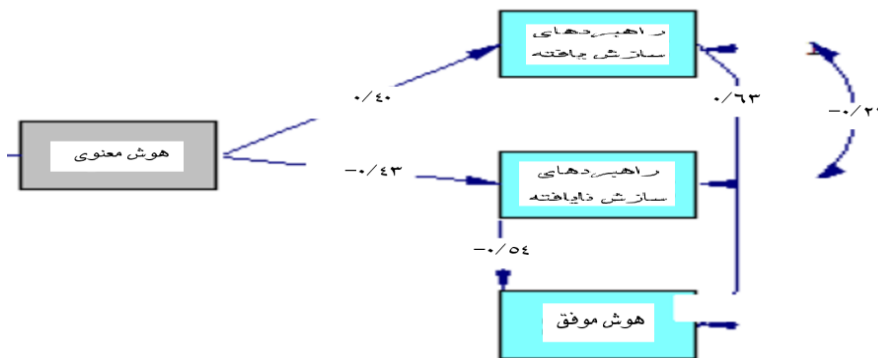
جدول شماره ۲. ضرایب مسیر متغیرهای برونزا و درونزا

پیش‌بین	ملاک	β	se	t	p
راهبردهای سازش‌یافته نظم‌جویی هیجان	راهبردهای سازش‌یافته نظم‌جویی هیجان	۰/۴۰	۰/۰۴	۱۱/۱۳	< ۰/۰۱
هوش معنوی	راهبردهای سازش‌نیافته نظم‌جویی هیجان	-۰/۴۳	۰/۰۳	-۱۲/۶۱	< ۰/۰۱
اثرات	هوش موفق	۰/۱۸	۰/۱۱	۱/۷۳	> ۰/۰۵
مستقیم	راهبردهای سازش‌یافته نظم‌جویی هیجان	۰/۵۵	۰/۱۲	۴/۴۹	< ۰/۰۱
راهبردهای سازش‌نیافته نظم‌جویی هیجان	هوش موفق	-۰/۴۳	۰/۱۳	-۳/۳۸	< ۰/۰۵
اثرات غیرمستقیم	هوش معنوی به هوش موفق از راهبردهای سازش‌یافته و راهبردهای سازش‌نیافته	۰/۴۱	۰/۰۸	۵/۲۲	< ۰/۰۱
اثرات کل	هوش معنوی به هوش موفق از راهبردهای سازش‌یافته و راهبردهای سازش‌نیافته	۰/۵۹	۰/۰۸	۷/۳۰	< ۰/۰۱

تعیین برازش الگو

در الگوی پیشنهادی، نتایج آزمون مجذور χ^2 به منظور بررسی برازش الگوی کلی نشان داد که بین الگوی پیشنهاد شده و مشاهده شده هماهنگی کاملی وجود ندارد ($p < ۰/۰۱$) و $\chi^2_{(1)} = ۲۹/۴۴$ ؛ لذا فرض صفر درباره برازش الگو با داده‌ها پذیرفته نمی‌شود. میزان شاخص برازندگی GFI برابر با ۰/۹۵، شاخص تعدیل شده برازندگی AGFI برابر با ۰/۵۵، شاخص برازش مقایسه‌ای CFI برابر با ۰/۹۳، شاخص برازش نرمال شده NFI برابر با ۰/۹۳، شاخص برازش فزاینده IFI برابر با ۰/۹۳، شاخص نرم نشده برازندگی NNFI برابر با ۰/۵۸، RFI برابر با ۰/۵۷ و جذر برآورد خطای تقریب RMSEA برابر با ۰/۳۰۴ به دست آمد. آن‌گونه که مشخص است شاخص‌ها حاکی از عدم برازش مدل با داده‌هاست.

با توجه به عدم برازش مدل و به علت نرسیدن بعضی از شاخص‌های آماری مسیرها به معناداری آماری در آخرین مرحله پیرایش و اصلاح مدل بر اساس شاخص‌های اصلاح صورت گرفت. ضرایب مسیر مدل اصلاحی در شکل شماره ۲ ارائه شده است. پس از حذف مسیر مستقیم هوش معنوی به هوش موفق به دلیل غیر معناداری و با انتخاب شاخص‌های اصلاح مدل (MI) لیزرل پیشنهادهایی در مورد متصل کردن مسیر خطای راهبردهای سازش‌یافته به راهبردهای سازش‌نیافته پیشنهاد داد. این اصلاح به اندازه ۲۶/۱۳ از مقدار χ^2 می‌کاهد و در نتیجه به مدل برازش یافته نزدیک‌تر می‌شود.

Chi-square=3.31, df=1, p-value=0.07, RMSEA=0.087

شکل شماره ۲. ضرایب مسیر مدل اصلاحی نقش واسطه‌ای نظم‌جویی شناختی هیجان در ارتباط بین هوش معنوی با هوش موفق

برونداد پس از اصلاح در مقایسه با قبل از اصلاح از شاخص‌های برازش بهتری برخوردار بود. بر اساس شاخص‌های برازش جدید میزان شاخص برازندگی GFI برابر با ۰/۹۹، شاخص تعدیل‌شده برازندگی AGFI برابر با ۰/۹۵، شاخص برازش مقایسه‌ای CFI برابر با ۰/۹۹، RFI برابر با ۰/۹۵، شاخص برازش نرمال‌شده NFI برابر با ۰/۹۹، شاخص برازش فزاینده IFI برابر با ۰/۹۹ و جذر برآورد خطای تقریب RMSEA برابر با ۰/۰۸۷ و NNFI برابر با ۰/۹۷ به دست آمد که همگی حاکی از برازش مناسب مدل با داده‌هاست. همچنین یافته‌های پژوهش نشان داد که به ترتیب ۲۹ درصد واریانس راهنماهای سازش‌یافته نظم‌جویی شناختی هیجان و ۳۴ درصد از واریانس راهنماهای سازش‌نیافته نظم‌جویی شناختی هیجان از طریق هوش معنوی تبیین می‌شود. همچنین ۲۴ درصد واریانس مشاهده‌شده در هوش موفق از طریق ترکیب متغیرهای راهنماهای سازش‌یافته و راهنماهای سازش‌نیافته قابل تبیین است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر باهدف بررسی نقش واسطه‌ای نظم‌جویی شناختی هیجان در رابطه بین هوش معنوی با هوش موفق انجام شد. یافته‌ها نشان داد که نظم‌جویی شناختی هیجان رابطه بین هوش معنوی با هوش موفق را واسطه می‌کند. همچنین بین هوش معنوی با راهنماهای سازش‌یافته نظم‌جویی شناختی هیجان رابطه مثبت معنادار و با راهنماهای سازش‌نیافته نظم‌جویی شناختی هیجان رابطه منفی و معنادار وجود دارد. همچنین مشخص شد که راهنماهای سازش‌یافته نظم-

جویی شناختی هیجان با هوش موفق رابطه مثبت و معنادار دارد، اما رابطه راهبردهای سازش- نیافته نظم‌جویی شناختی هیجان با هوش موفق منفی و معنادار بود.

یافته‌های مربوط به رابطه مستقیم بین هوش معنوی با راهبردهای سازش‌یافته و سازش‌نیافته نظم‌جویی شناختی هیجان با یافته‌های برزه‌گری و همکاران (۱۳۹۷)؛ محمودی و همکاران (۱۳۹۶)؛ انوار، جانی و رحمان (۲۰۲۰)؛ ریثا، سیتی و دی دی (۲۰۱۹)؛ کیو (۲۰۱۹)؛ شک و ژو (۲۰۱۸)؛ فولی و کلی (۲۰۱۸)؛ لی و همکاران (۲۰۱۷)؛ آقامحمدی و عسگری (۲۰۱۶) و ماناسوینی و پوسپیتا (۲۰۱۵) همسوست. برزه‌گری و همکاران (۱۳۹۷) نشان دادند، گرایش معنوی با راهبردهای تنظیم شناختی هیجان سازگارانه و ناسازگارانه رابطه مستقیم دارد و گرایش معنوی از طریق راهبردهای تنظیم شناختی هیجان به‌طور غیرمستقیم با رفتارهای پرخطر رابطه دارند. کیو (۲۰۱۹) تأیید کرد که معنویت می‌تواند بر واکنش‌های هیجانی و حالت‌های هیجانی دلخواه از راه فرایندهای نظم‌جویی درونی و بیرونی اثرگذار باشد و جنبه‌های مختلف آن می‌تواند خودنظم‌جویی مناسب را ارتقا دهد. شک و ژو (۲۰۱۸) نشان دادند، تنظیم هیجان می‌تواند قدرت استفاده از معنویت را برای رفع مشکلات افزایش دهد. نتایج پژوهش فولی و کلی (۲۰۱۸) مؤید آن است که معنویت با تنظیم هیجان رابطه تنگاتنگ و ناگسستگی دارد. در تبیین این نتایج می‌توان چنین اظهار نمود:

بر اساس دیدگاه میوزبورگ (۲۰۰۴)، معنویت به‌عنوان نوعی هویت تعریف می‌شود که باهدف و معنا در زندگی، پیوند با دیگران، آرامش درونی و تعالی مرتبط است. در این تعریف، هدف و معنا در زندگی به متعهدشدن در فرایند مداوم جست‌وجو، کشف، تفسیر و بحث درباره رویدادها و تجربه‌ها و ارتباطاتی اطلاق می‌شود که احساس هدفمندی و معنا را به‌وجود می‌آورد. تعالی، که همواره از عناصر اصلی معنویت بوده (پیدمونت، ۱۹۹۹)، توانایی کسب تجاربی و رای تجربه‌های معمولی و تلاش برای ارتقای ابعاد زندگی اجتماعی، عقلانی، هیجانی و فیزیکی است. همچنین نظم‌جویی شناختی هیجانی، توانایی هر شخص برای نظم‌جویی شناختی هیجان مشخص یا مجموعه‌ای از هیجان‌هاست. روش‌های نظم‌جویی شناختی هیجانی خودآگاه یادگرفتن تفسیر وضعیت‌ها به‌صورت متفاوت به‌منظور مدیریت بهتر آنها، تغییر هدف هیجان به صورتی که احتمال بروز بروندهای مثبت بیشتر شود و تشخیص این است که چگونه رفتارهای متفاوت در خدمت وضعیت‌های هیجانی مختلف قرار می‌گیرد. بر همین مبنا از راهبردهای گوناگونی می‌توان برای نظم‌جویی شناختی هیجان استفاده کرد. به‌بیان‌دیگر، فرآیندهای روان‌شناختی گوناگون به‌عنوان راهبردهای نظم‌جویی شناختی هیجان کارکرد دارند؛ معنویت به‌عنوان شبکه‌ی معنابخش زندگی افراد، در جایگاه راهبرد نظم‌جویی شناختی هیجان یا عوامل مؤثر بر نظم‌جویی شناختی هیجان عمل می‌کند. درواقع معنویت، به افراد کمک می‌کند تا ضمن

ایجاد شبکه‌ای معنایی، اهداف خود را سامان دهند و نیروهای خود را وحدت بخشند. معنویت در شرایط تنیدگی‌زا، به‌عنوان ضربه‌گیر هیجان‌ها عمل می‌کند و به سلامت روانی بیشتر می‌انجامد. بر همین مبناست که می‌توان رابطه مثبت تعالی و احساس معنا و هدفمندی را با راهبردهای سازش‌یافته نظم‌جویی شناختی هیجان تبیین‌پذیر دانست که با پژوهش پارگامنت (۱۹۹۷) در مورد رابطه معنویت با فشارهای روانی و تأثیر معنویت بر این فشارها همسوست.

درباره نتایج دیگر این فرضیه درباره پیش‌بینی منفی هوش معنوی بر راهبردهای سازش‌نیافته نظم‌جویی شناختی هیجان باید گفت که این یافته، بر مبنای ادبیات پژوهشی پیش‌بینی‌پذیر بوده است. در تبیین این یافته، می‌توان به پژوهش واتس (۲۰۰۶) رجوع کرد. از نظر واتس (۲۰۰۶) معنویت، پدیده‌ای است چندوجهی و ابعاد مختلف آن در نظم‌جویی شناختی هیجان سهیم است. دین چهارچوبی وسیع و جامع از معنا ایجاد می‌کند که محور نظم‌جویی شناختی هیجان قرار می‌گیرد. از چهارچوب معنوی می‌توان برای ساختن مفهومی نوین از رویدادها و شرایط گوناگونی استفاده کرد که به لحاظ هیجانی ثابت هستند. بر همین اساس، در بازیابی دوباره بعد از شرایط تنیدگی‌زا و هیجان‌های منفی که جنبه‌ای مهم از مقابله با فشارهای هیجانی است، دین و باورهای دینی به حفاظت از افراد کمک می‌کند. بنابراین یافته این بخش از پژوهش منطقی می‌نماید؛ چراکه در راهبردهای سازش‌نیافته، نه آرامش درونی ایجاد می‌شود، نه توان مقابله با چالش‌ها وجود دارد؛ بلکه راهبردهای سازش‌نیافته، صرفاً باعث کمرنگ شدن صورت مسئله می‌شود. بر همین مبنای یادآوری کرد که نظم‌جویی شناختی سازش‌نیافته و شاخصه‌های آن، طبیعتاً با ابعاد معنویت، ارتباط منفی دارد؛ لذا معنویت، به‌عنوان ضربه‌گیر هیجانی عمل می‌کند. این یافته با پژوهش‌های واتس (۲۰۰۶) و پارگامنت (۱۹۹۷) همسوست.

یافته‌های مربوط به رابطه مستقیم راهبردهای سازش‌یافته نظم‌جویی شناختی هیجان و راهبردهای سازش‌نیافته نظم‌جویی شناختی هیجان با هوش موفق با یافته‌های بالوردی و باباخانی (۱۳۹۹)؛ گرافر و همکاران (۱۳۹۶)؛ قربانی و یوسفی (۱۳۹۶)؛ مقصودی و همکاران (۱۳۹۵)؛ ریتا و همکاران (۲۰۱۹)؛ لیایو و همکاران (۲۰۱۸)؛ گاجدا و همکاران (۲۰۱۷) همسوست. بالوردی و باباخانی (۱۳۹۹) نشان دادند، با افزایش خودتنظیمی شناختی هیجانی، خلاقیت افزایش می‌یابد. گرافر و همکاران (۱۳۹۶) دریافتند، آموزش تنظیم هیجان باعث بهبود خلاقیت شده است. مقصودی و همکاران (۱۳۹۵) به این نتیجه رسیدند که رابطه تنظیم شناختی هیجان با موفقیت معنادار و مثبت بود و آن را به‌صورت مثبت پیش‌بینی کرد. ریتا و همکاران (۲۰۱۹) نشان دادند، هوش هیجانی بر تفکر انتقادی و تفکر خلاق مؤثر است. در تبیین این نتایج می‌توان چنین اظهار نمود:

استفاده از راهبردهای ناسازگارانه، فرد را مستعد اضطراب می‌کند و در نتیجه به جای واکنش مناسب به رویدادهای تنش‌زا و فشارزا، با آشفتگی و تشویش به آنها پاسخ می‌دهد. همچنین فکرای منفی به‌تنهایی اغلب اشتباه و غیرمنطقی هستند، و به‌گونه‌ای فریب‌انگیز واقع‌بینانه به نظر می‌رسند به‌طوری‌که گمان می‌کنیم وضع به همان بدی است که به نظر می‌رسد (قرچه داغی، ۱۳۸۶). استفاده از راهبردهای سازگارانه و ابراز هیجانات مثبت باعث می‌شود که افراد پیوندهای تازه‌ای بین ایده‌ها ببینند، اطلاعات را سازمان دهند، یکپارچه سازند و راه‌حل‌های جدیدی را برای مشکل، خلق کنند. در این موقع افراد در برابر موانع و مشکلات انعطاف‌پذیر می‌شوند؛ بنابراین هیجانات مثبت به‌طور مستقیم با سطوح بالای خلاقیت و موفقیت مربوط می‌شود (عیسی زادگان و همکاران، ۱۳۹۰).

افراد دارای هوش موفق اطمینان دارند که در کجا می‌توانند از راهبردهای مثبت در موقعیت استفاده کنند و چگونه هیجانات منفی مربوط به موقعیت را کنترل نمایند. آنها باور دارند که همه مسائل را به‌تنهایی نمی‌توانند حل کنند و می‌توانند از کمک خانواده، دوستان و یا دیگر نهادهای اجتماعی بهره‌مند گردند. بنابراین باور به توانش مقابله و خودکارآمدی در حل مسائل و تنظیم هیجان‌ها و استفاده از راهبردهای فعال و مثبت در آنها تقویت می‌شود (قربانی، ۱۳۹۶). لذا به‌صورت کلی هوش موفق می‌تواند تنظیم هیجان را به‌صورت مثبت و با استفاده از راهبردهای سازگارانه پیش‌بینی کند. لذا رابطه مستقیم راهبردهای سازش‌یافته و سازش‌نیافته نظم‌جویی شناختی هیجان با هوش موفق قابل تبیین به‌نظر می‌رسد.

یافته‌های مربوط به نقش میانجی و مدل پیشنهادی پژوهش نشان داد که پس از ویرایش و اصلاح مدل، مدل برازش کامل دارد و نظم‌جویی شناختی هیجان رابطه بین هوش معنوی و هوش موفق را میانجی می‌کنند. این یافته‌ها با یافته‌های زارع و رستگار (۱۳۹۳)؛ انوار و همکاران (۲۰۲۰)؛ ریتا؛ سیتی و دی دی (۲۰۱۹)؛ شک و ژو (۲۰۱۸)؛ فولی و کلی (۲۰۱۸) همسوست.

پژوهش زارع و رستگار (۱۳۹۳) حاکی از اثرات غیر مستقیم و متفاوت باور هوشی بر خودنظم‌دهی در یادگیری می‌باشد. به‌طوری‌که باور هوشی افزایشی از طریق واسطه‌گری هیجان‌های مثبت بر خودنظم‌دهی در یادگیری دارای اثر غیر مستقیم و مثبت و باور هوشی ذاتی از طریق واسطه‌گری هیجان‌های منفی بر خودنظم‌دهی در یادگیری دارای اثر غیر مستقیم و منفی می‌باشد. شک و ژو (۲۰۱۸) نشان دادند، تنظیم هیجان می‌تواند قدرت استفاده از معنویت را برای رفع مشکلات و موفقیت افزایش دهد. در تبیین این نتایج می‌توان چنین اظهار نمود:

هوش معنوی، هوشی است که توسط آن مسائل معنادارتر و ارزش‌ها را حل می‌کنیم و فعالیت‌ها و زندگی ما را در زمینه‌ای وسیع‌تر، غنی‌تر و معنادار قرار می‌دهد. عقاید و باورهای معنوی نه‌تنها باعث افزایش میزان یادگیری و استفاده از دانش آموخته می‌شود، بلکه این توانایی‌ها شامل حافظه،

سرعت پردازش، بیان، قدرت تجسم، آنالیز ادراکی انگیزه، پشتکار و موفقیت می‌باشد. افرادی که هوش معنوی بالایی دارند در مواقع بحرانی قادر به کنترل وضعیت به صورت بهتری هستند، از آنجائی که هوش معنوی باعث آگاهی بالاتر می‌شود این افراد قادرند با مهربانی وارد عمل شده و اقدام عاقلانه و ذی‌نفع را انجام دهند. نه تنها هوش معنوی باعث اقدام همدردانه و همدلی می‌شود، بلکه درک درستی از موقعیت را به فرد می‌دهد که باعث می‌شود آن فرد بتواند تصمیم سریع و درستی را بگیرد و در زندگی موفق‌تر عمل نماید (سهرابی، ۱۳۸۷).

اشخاص بر اساس زندگی معنوی، نسبت به حوادث زندگی تجربه تفسیری خوش‌بینانه‌ای کسب نموده و با بهره‌گیری از فضیلت‌های انسانی و تجربه تفسیری که هیجان‌ات مثبت را تقویت می‌کند، نسبت به رویدادهای تلخ و ناگوار شکیباتر می‌گردند و با رویارویی منطقی‌تر با مشکلات، بر آنها فائق آمده و احساس آرامش عمیقی در افراد پدید می‌آید که این آرامش باعث موفقیت او نیز می‌شود (برزه‌گری و همکاران، ۱۳۹۷).

نظم‌جویی شناختی هیجان نیز نقش مهمی در فهم همبسته‌های رفتاری و هیجانی استرس و وقایع عاطفه منفی ایفا می‌کند و عامل مهمی در سازگاری با رویدادهای تنیدگی زای زندگی محسوب می‌شود (کرایچ و همکاران، ۲۰۱۰). به‌طورکلی افراد با تنظیم هیجان انطباقی و باورهای معنوی، می‌توانند به توانایی ایجاد تعادل میان توانایی‌های تفکر تحلیلی، خلاق و عملی دست پیدا کنند. محدودیت اصلی این پژوهش، محدود بودن نمونه مورد تحقیق می‌باشد. محدودیت دیگر پژوهش، جامعه آماری مورد مطالعه است که دانش‌آموزان پسر پایه نهم متوسطه شهر بیرجند می‌باشند. این موضوع می‌تواند محدودیت‌هایی در زمینه تعمیم نتایج و تفسیر متغیرهای مورد بررسی مطرح نماید. از دیگر محدودیت این تحقیق استفاده از پرسشنامه است؛ زیرا پرسشنامه‌ها ممکن است نتوانند نگرش پاسخگویان را دقیقه منعکس کنند. با توجه به نتایج پیشنهاد می‌شود، زمینه تحقق اجرای آموزش‌های مبتنی بر نظریه اهداف پیشرفت، نظم‌جویی شناختی هیجان و هوش موفق و آشنایی بیشتر دبیران با آنها فراهم شده و دوره‌های آموزشی در این خصوص برای دبیران نیز پیش‌بینی گردد.

فهرست منابع

- Aarab Shaibani, K. & Akhondi, N. (2016). An investigation into the validity and appropriateness of teaching style inventory based on the successful intelligence among teachers. *Two quarterlies of Sternberg's cognitive strategies in learning*. 5(9): 49-60. (Text in Persian)
- Aghamohammadi M, Asgari S. The Relationship Between Personality Characteristics and Emotional Intelligence and Academic Performance at the Students of Medical Sciences the Alborz Province. *Biomed Pharmacol J* 9(2) <https://dx.doi.org/10.13005/bpj/994>

- Aigerim, M., Anastassiya, V. & Zukhra, S. (2016). Experimental Study of Developing Creativity of University Students. *Social and Behavioral Sciences*, 217, 407 – 413.
- Aljughaiman, A. M., & Ayoub, A. E. (2012). The effect of an enrichment program on developing analytical, creative, and practical abilities of elementary gifted students. *Journal for the Education of the Gifted*, 35(2): 153–174. <http://dx.doi.org/10.1177/0162353212440616>
- Amiri, M. & Partabian, A. (2015). An investigation into the relationship between emotional intelligence components and creativity of the students (case study: payam-e-Noor universities of south fars). *Scientific research quarterly of innovation and creativity in Humanities*. 5(4): 191-216. (Text in Persian)
- Anwar, M.A. Gani, A.M.O. & Rahman, M.S. (2020). Effects of spiritual intelligence from Islamic perspective on emotional intelligence. *Journal of Islamic Accounting and Business Research* 11(1): 216-232. <http://dx.doi.org/10.1108/JIABR-10-2016-0123>
- Arab shaibani, k. & Akhondi, N. (2017). Investigation into the validity and admissibility of teaching method questionnaire based on successful intelligence among teachers. *Two quarterlies (TSI-Q) of strenburg in cognitive strategies of learning*, 5(9): 49-60. (Text in Persian)
- Asadi Noghani, A. A., Omid, S. & Haji Aghakhani, S. (2005). *The relationship between mental health and happiness of students*. Tehran, Boshra publications. (Text in Persian)
- Ashkani, F. & Heydari, H. (2014). Attributional styles of student with learning disabilities in primary school. *J Learn Disabil*. 4(1):6-22. (Text in Persian)
- Ashoori, J., Azadmard, S. Jalili Abkenar, S. S., & Moeinikia, M. (2013). An anticipatory model of educational achievement based on the metacognitive and cognitive strategies, the orientation of achievement goals and spiritual intelligence in biology. *Psychology journal of school*, 2(4): 118-136. (Text in Persian)
- Askari, N., Hamidizadeh, A. & Abedi, R. (2016). Mediating role of creativity, innovation and mental health in the effect of spiritual intelligence on personal performance of employees, 2016; *Government management quarterly*, No.27, 533-552. (Text in Persian)
- Askari, P. Dashbozorgi, Z. & Askari, M. (2015). The relationship of spiritual intelligence, emotional regulation, and risk-taking with life satisfaction of the female students of Islamic Azad university in Ahvaz. *Research quarterly of woman and culture*. 7(27): 89-102. (Text in Persian)
- Babaei, A. (2015). *The effect of successful intelligence Training on motivation for academic progress, critical thinking, and tolerance of ambiguity in male student teachers of Farhangian university of psychology and educational science*. Thesis of phd in educational psychology. (Text in Persian)
- Babaei, A. (2015). *The effect of successful intelligence training on educational achievement motive, critical thinking, and self- efficiency of teachers and tolerance of ambiguity in male student teachers of educator's university*. Shahid Chamran university of Ahvaz, college of psychology and education sciences, thesis of PhD in educational psychology. (Text in Persian)
- Babaei, A. (2015). Successful intelligence and its effect on students' performance in new internship curriculum of farhangian university. *Two scientific-research journals in training and school studies*. 5(14) (Text in Persian)
- Babulsalam, S. & Shaykholeslami, R. (2013). Role of achievement goal Orientation in Students creativity in middle school of Isfahan. *Journal of training and learning studies*, 5(2): 1-21. (Text in Persian)

- Bagheri, M., Nemazeyan, M. & Amiri, A. (2012). *Investigation of the relationship between spiritual intelligence and creativity and achievement motive in high school students of kerman, district 1 in academic year of 2011-2012*. All articles of the second student national meeting in consulting psychology and religion, 69-9703. (Text in Persian)
- Balvardi, F. & Babakhani, N. (2020). The creativity explanation model based on the functional performance of brain with mediation of emotion cognitive regulation in high school students of Tehran. *Social health quarterly*, 7(2):136-145. (Text in Persian)
- Barghandan, S. & Khalaatbari, J. (2016). The correlation of emotion cognitive regulation and spiritual intelligence with life quality of the nurses in an emergency ward. *Research center of nursing care in Iran medical sciences university (nursing journal of Iran)*. 29(104): 46-54. (Text in Persian)
- Barry, C. T., McDougall, K. H., Anderson, A. C. & Bindon, A. L. (2018). Global and contingent self-esteem as moderators in the relations between adolescent narcissism, callous-unemotional traits, and aggression. *Personality and Individual Differences*, 123, 1-5. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/j.paid.2017.10.036>
- Barzgari, E. Khaleghipoor, S. & Vahhabihamabadi, J. (2018). The mediating role of emotion regulation in relation to the spiritual attitude and risky behavior in adolescents having drug addict parents. *Quarterly of drug addiction research*. 12(50): 1-20. (Text in Persian)
- Doulati, H., Narimani, M., Sobhi Gharamaleki, N. & Sadeghi Hashjin, G. (1398). Investigation into the effectiveness of personal intelligence and successful intelligence on the intelligent student's self-confidence. *Psychology journal of school*, 8(1): 71-86. (Text in Persian)
- Dweck, C.S. (2011). *Self-theories*. In P. Van Lange, A. Kruglanski, & E. T. Higgins (Eds.). *Handbook of theories in social psychology*.
- Eisazadegan, A. Jenabadi, H. & saadatmand, S.(2011) . The relationship of the strategies of cognitive regulation of emotion , emotional creativity , and academic performance with mental health in students. *educational psychology studies* , 7 (12) . 71-80 . (Text in Persian)
- Eskari, N., Hamidzadeh, A. & Abedi, R.(2016). The mediating role of creativity, innovation, and mental health in the effect of spiritual intelligence on the employees personal performance. *Quarterly of government management*, No27, 533-552.
- Eskari, p . dashtbozorgi, Z . & Eskari, M. (2015) . The relationship of spiritual intelligence , emotional regulation and assertiveness with life satisfaction in female students of Islamic Azad university in Ahvaz , *research journal of woman and culture* , 7(27): 89-102 (Text in Persian)
- Esmaeilli shad, B . hashemian nejad, F . Ghazbanzade, R. & hatamipoor, Kh.(2015) . Investigation into the effect of excitement regulation education on spiritual intelligence . health concern , and psychological distress in depressed woman . *Journalof nursing research* . 15(2): 84-95(Text in Persian)
- Farmahinifarahani, M., Abdulmaleki, J. & Rashidi, Z.(2007). An investigation into the relationship of emotional intelligence, self- regulation learning , and goal structure of a classroom with educational achievement in the first grade students of high school in Ghorvah. *Two scientific – research quarterlies of scholarship behavior* . Shahed university , 15(30): 85-98. (Text in Persian)
- Foley, S. R. & Kelly, B. D. (2018). Forgiveness, spirituality and love: thematic analysis of last statements from Death Row, Texas (2002-17). *QJM*, 111(6), 399-403. <https://doi.org/10.1093/qjmed/hcy062>

- Gajda, A., Karwowski, M., & Beghetto, R. A. (2017). Creativity and academic achievement: A meta-analysis. *Journal of Educational Psychology*, 109(2), 269. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/edu0000133>
- Garnefski, N., & Samani, S. (2011). *Psychometrics Properties of the Cognitive Emotion Regulation Questionnaire (Persian Version)* Department of Education and Psychology Islamic Azad University, Marvdasht Branch Marvdasht, Fars IRAN. (Text in Persian)
- Ghaedniaye Jahromi, A., Hassani, J., Farmani Shahreza, S. & Zarei, F.(2016). An investigation into the emotion cognitive regulation strategies and emotional plans in the men addicted to drugs, quitted the drugs, and normal ones. *Social health, journal of research center in social factors effective in health*. 3(4): 307-318. (Text in Persian)
- Ghorbani, R. & Usefi, F. (2017). Structural relationship of creativity and wisdom in a group of students in shiraz university. *Quarterly of cognitive psychology*, 6(1): 6-68. (Text in Persian)
- Ghorbani, R. (2017) . *Explanation of Wisdum based on personality attributes and successful intelligence with moral (patience) mediation and coping self-efficacy* . phd thesis in educational psychology , shiraz university psychology and edicational science university . (Text in Persian)
- Grafer, A. , Arabzadeh, M. & Kadivar, P.(2017). The effectiveness of emotion regulation training in the emotional and cognitive creativity of students. Constant link of the article: <http://www.civilica.com/paper-psychoo4-427.html>. (Text in Persian)
- Grapher ,A . Arabzadeh, M .& Kadivar, p. (2017) . Effectiveness of emotion regulation education on cognitive and emotional creativity of students . Permanent link of articale : <https://www.civilica.com/paper-psychoocl-427.html>
- Harris, M. A., Wetzel, E., Robins, R. W., Donnellan, M. B., & Trzesniewski, K. H.(2018). The Development of Global and Domain Self-Esteem from Ages 10 to 16 for Mexican-Origin Youth. *International Journal of Behavioral Development*,42(1): 4-16. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1177/0165025416679744>
- Jaocar, B. & Kamali, F. (2014). The relationship between spirituality and emotion coynitive regulation. *Transitional psychology; Iranian psychologists*, 12(48): 377-385. (Text in Persian)
- Karimi Moneghi, H., Gazerani, A., Vaghei, S. , Gholami, H., Gholami, H., Salehmoghaddam, A.& Ashoori, A. (2011). The relationship between spiritual intelligence and clinical competence of nurses. *Journal of medical sciences and health care services university of Sabzevar*, 18th edition 132-139. <https://doi.org/10.4103%2F1735-9066.170002>
- Kennedy, B., Ruoqing, C., Valdimarsdottir, U., Montgomery, S., Fang, F., & Fall,K. (2018). Childhood Bereavement and Increased Sensitivity to Stress in LateAdolescence. Retrieved from <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:oru:diva-64312>.
- Khazaei Faizabad, A.(2013). *An investigation into the role of spiritual intelligence and emotional intelligence in the organizational obligation of exceptional teachers of Birjand in academic year of 2012- 2013*. Thesis for a master degree in psychology of exceptional children. Islamic Azad university, Birjand. . (Text in Persian)
- Khoshzamid, S. & Binesh, M.(2015). *The relationship of the emotion cognitive regulation strategies and emotional creativity with mental health of students*.

- Thesis for a master degree. Islamic Azad university of Maragahah . . (Text in Persian)
- Kraaij, V., van, E. A., Garnefski, N., Schroevers, M. J., Lo-Fo-Wong, D. & van, E.P. (2010). Effects of a cognitive behavioral self-help program and a computerized structured writing intervention on depressed mood for HIVinfected people: a pilot randomized controlled trial. *Patient Education Counseling*, 80(2), 200-2004. <https://doi.org/10.1016/j.pec.2009.08.014>
- Lee, S. J., Choi, Y. J., & Chae, H. (2017). The effects of personality traits on academic burnout in Korean medical students. *Integrative Medicine Research*.
- Liao, Y. H., Chen, Y. L., Chen, H. C., & Chang, Y. L. (2018). Infusing Creative Pedagogy into an English as a Foreign Language Classroom: Academic Achievement, Creativity, and Motivation. *Thinking Skills and Creativity*.11(29):213-223 <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2018.07.007>
- Loghmanpoor Zarrini, R. & Telaremi, Z.(2017). An investigation into the mutual effects of emotional intelligence, spiritual intelligence, and educational achievement motive in students (deductive study of . sea sciences university of Imam Khomains(God's blessing be upon him). Noshahr technical and vocational university). *Scientific research quarterly of sea sciences training*. 11: 54-63. (Text in Persian)
- Maghsoodi, F. Ajilji, B , & Zareeian, E. (2016) . The relationship of cognitive regulation of emotion and coping strategies with sports success of athlete students , *sport psychology*. 3(11): 23-38 (Text in Persian)
- Mahamoodi, F, Sadeghi, F, & Jamalomid, M. (2017). An investigation into the role of spiritual attitude in anticipating the strategies of emotional cognitive regulation in students. *Religion and health*, 5(1): 51-60. (Text in Persian)
- Manaswini ,D. & Puspita, P..(2015). Role of spiritual intelligence in emotional intelligence and mental health. *Indian Journal of Positive Psychology*, 6(3), 279-282. http://www.iahw.com/index.php/home/journal_detail/19#list
- Mandelman , S.D., Barbot, B., & Grigorenko, E.L. (2015). *Predicting academic performance and trajectories from a measure of successful intelligence. Learning and Individual Differences*, In Press. Retrieved from Sciencedirect, 28 July.
- McCormick, C. B. and Scherer, D. G. (2018). *Child and adolescent development foreducators, second edition*. New York: Guilford.
- Mehrinejad, S. A. , Sadri, A., Ramezan Saatchi, L. & Ghaffari, Z. (2019). Effectiveness of life skills training in the female students self- esteem and adolescent- parent conflict in high schools of Tehran. *New education thoughts, college of psychology and education sciences*, 5(1): 187-205. <https://doi.org/10.22051/jontoe.2019.20838.2252> (Text in Persian)
- Mohebbi, M.& Badri ,R.(2016). The Emotions and Consequences of Emotion Regulation in Female Students. *J Educ PsycholStud*. 1(1):8-17. (Text in Persian)
- Mollamohammadi, M. & Etemad Ahari, A. (2016). The relationship between spiritual intelligence and creativity of students in 8 districts in Tehran. *Journal of Renewable Natural Resources Bhutan*, 3(2), 454-461. (Text in Persian)
- Moulazadeh, A., Gholami, M. S., Hamayel Mehrbani, H. & et al. (2014). Relationship of Spiritual intelligence with academic achievement motive in the students of medical science university FSA in 2013. *Community health*, 7(2,3). (Text in Persian)
- Muse-Burke, J. L. (2004). *The initial development and validation of the Inclusive Spirituality Index*.Poster presented at the annual meeting of the American Psychological Association, Honolulu,Hawaii.

- Negahban Eslami, M. (2013). *The effect of successful intelligence on critical thinking . self – efficiency , and educational achievement in students of thesis for PhD , Kharazmi university , college of psychology and educational sciences.* (Text in Persian)
- Negahban Eslami, M., Farzad, V. & Serami, G.A.(2014). An investigation into the factor structure, appropriateness, and validity of successful intelligence inventory. *Quarterly of educational measuring*, 4(15):1-16. (Text in Persian)
- Nemazian, M., Tohidi, A. & Bagheri, M.(2018). The effect of spiritual intelligence training on a tendency to critical thinking and emotional creativity. *Journal of learning and training studies*, 10(1): 189-205. (Text in Persian)
- Noorikhajehiacci, L.(2017). *The relationship of internet addiction with family performance und spiritual intelligence with mediation of having difficult in emotion regulating in adolescents.* A psychologist in shahid Madani university of Azarbaeijan. (Text in Persian)
- Pargament, K. I. (1997). *Psychology of religion and coping: Theory, research, practice.* New York:Guilford Press.
- Piedmont, R. L. (1999). Does spirituality represent the sixth factor of personality? Spiritual transcendence and the Five-Factor Model. *Journal of Personality*,67, 985-1013. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1111/1467-6494.00080>
- Poorali, M.(2015). *The role of basic Traits of personality and emotional cognitive regulation in anticipating the vulnerability to addiction.* A thesis for a master degree in general psychology. Shahid Madani university in Azarbaijan, college of psychology and education sciences. (Text in Persian)
- Qi, W. (2019). Parental conflict and problematic internet use in Chinese Adolescents: Testing a moderated mediating model of adolescents effortful control and emotional dysregulation. *Journal of interpersonal violence*.36(13-14) <https://doi.org/10.1177/0886260518822342>
- Rita, K. S., Siti, T. Z. & Dede, M.(2019). Study On Emotional Intelligence And Spiritual Intelligence As A Prediction Of Students Comulative' Grade Points Average. *Journal of Critical Reviews* 6(5):29-35. <http://dx.doi.org/10.22159/jcr.06.05.05>
- Saifi, J. & Tasdighi ,S. (2015). *Investigation of the relationship between emotional intelligence and spiritual intelligence in creativity and innovation training among successful entrepreneurs.* The first international conference of management, economy, accounting, and educational sciences; Sari, scientific research and consulting company of Ayande Saz. Payam-e-Noor university NEKA http://www.civilica.com/paper-MEAE01-EAE01_0093.html (Text in Persian)
- Salavera, C., Pablo U., Irene, Cha. Nerea, G., Paula, A. & Mercedes, D. (2017). Emotional intelligence and creativity in first and second year primary school children. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 237, 1179 – 1183.
- Salehi, M., Hossaini Daronkelahi, S. Z. & Nazoktabar, H.(1398). The effect of family performance and intelligence beliefs on students creativity. *Scientific journal of innovation and creativity in Humanities* 9(1): 211-230. (Text in Persian)
- Shaivandi Cheliche, K, ,Dortaj, F, Farrokhi ,N. & Ebrahimi ghavam, S. (2017). Modeling the educational achievement of mathematics based on assignment value . cognitive involvement, achievement emotions, and educational self-regulation. *Quarterly of psychotherapy and consulting education*. 8(30): 1-44. (Text in Persian)
- Shek, D. T. L., & Zhu, X. (2018). Self-Reported Risk and Delinquent Behavior and Problem Behavioral Intention in Hong Kong Adolescents: The Role of Moral

- Competence and Spirituality. *Frontiers in psychology*, 9, 430 <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.00430>
- Shivandi chelicheh ,K . Dortaj, F . Farrokhi, N. & Ebrahimighavam, S. (2017) . Modeling of academic progress in mathematics based on the assignment value , cognitive involvement , progress emotions and accademic self discipline. *Quarterly of counseling culture and psychotherapy*, 30:1 -44 (Text in Persian)
- Shooshtari, M. , Malekpoor, M., Abedi, A. & Ghamarani, A.(2016). An Investigation into the effectiveness of sternbergs successful intelligence program in active memory and functional performance of primary- school intelligent children. *Quarterly of exceptional children* , 16(3): 5-14. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.16826612.1395.16.3.2.9> (Text in Persian)
- Siansilo, A. & Sternberg, R.(2004). *Intelligence: theories, measuring, and training*; translated by Mohammad Amiri Majd and Salar Famararzi, 2011; Esfahan, university Jihad publications. (Text in Persian)
- Sohrabi, F.(2008). Bases of spiritual intelligence. *Quarterly of mental health*, the first 1: 14-18. (Text in Persian)
- Sternberg, R. J. (2015). Successful intelligence: A model for testing intelligence beyond IQ tests. *European Journal of Education and Psychology* , 8(2), 76-84. <https://doi.org/10.1016/j.ejeps.2015.09.004>
- Sternberg, R. J., Jarvin, L., & Grigorenko, E. L. (2009). *Teaching for Wisdom, Intelligence, Creativity and Success*. Crown press, a sage publications company.
- Tamannaefar, M. (2019). Psychological Effects of Spiritual Intelligence and Creativity on Happiness. *International Journal of Medical Investigation*, 8(2), 91 -107.
- Usefi, R. ,Asghari, H. & Toghiani, E. (2016). Comparison of the original incompatible plans and emotion cognitive regulation in cardiac patients and normal people . *Scientific- research journal of medical sciences* 24, 107, 130-143. (Text in Persian)
- Watts, F. (2006). *Emotional Regulation and Religion*. In J. Gross (Ed.). *Handbook of Emotion Regulation*. New York: Guilford Press.
- Zare, H. & Rastegar, A .(2014). Causal model for anticipating academic achievements of virtual training students. The role of intelligence belifs , achievement goals, and educational emotions. *Two quarterlies in social cognitive*,3(2):18-32. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.23456523.1392.1.3.1.6> (Text in Persian)

